

Zakres dyscypliny „Towaroznawstwo” w ramach dziedziny wiedzy „Nauki ekonomiczne”

Towaroznawstwo jest nauką interdyscyplinarną, łączącą elementy nauk ekonomicznych, przyrodniczo-technicznych i społecznych. Zwraca szczególną uwagę na kształtowanie i analizę jakości wyrobów, w oparciu o badanie oczekiwań klientów zewnętrznych i wewnętrznych oraz na wyrażaniu tych oczekiwań poprzez zdefiniowanie parametrów jakościowych i technologicznych.

Towaroznawstwo swoim obszarem zainteresowań obejmuje cały „cykl życia produktu” od sfery projektowej poprzez sferę wykonania produktu, dystrybucję, handel, użytkowanie, aż do optymalnej i korzystnej gospodarczo utylizacji i likwidacji zużytych produktów.

Towaroznawstwo przyczynia się do kształtowania jakości wyrobów oraz ich ochrony w trakcie procesów pakowania, magazynowania i transportu. Ściśle jest związane z marketingiem i sprzedażą, pozwalając poprzez znajomość natury wyrobów i analizę rynku określić nowe trendy ciągłego, jakościowego rozwoju produktu.

Ocena poziomu jakości towarów to obok **kształtowania i ochrony**, trzeci element definiujący towaroznawstwo. Wykorzystywane do tego celu są własne metody badawcze takie jak np: sensoryczne oraz eksploatacyjno-użytkowe. Metody te są ciągle doskonalone w oparciu o instrumenty statystyczne i standardy jakości.

Towaroznawstwo umożliwia wgląd i ingerencję we wszystkie możliwe typy relacji pomiędzy towarem a konsumentem, producentem i handlowcem.

Towaroznawstwo jako nauka o jakości dotyczy:

- jakości z perspektywy konsumenta,
- projektowania jakości – punkt widzenia producenta,
- zarządzania jakością i oceny jakości produktów,
- zmian relacji konsument-producent.

Asocjacje dyscypliny „towaroznawstwo” z dyscypliną „nauki o zarządzaniu” dotyczą zarządzania procesowego.

Towaroznawstwo jest szczególnie zainteresowane współdziałaniem w realizacji procesów operacyjnych (analiza rynków i oczekiwań klientów, wytwarzanie produktów, marketing, dostawy i sprzedaż) w ramach procesów zarządzania produktem i wspomagających (zarządzanie systemami innowacyjnymi i informacyjnymi dotyczącymi produktów oraz wdrażanie programów środowiskowych).

Procesy te umożliwiają poznawanie potrzeb i badanie satysfakcji konsumentów oraz stanowią punkt wyjścia do ulepszania produkcji i wprowadzania zmian. Realizacja tych procesów wymaga z jednej strony znajomości technologii, składu i właściwości towarów oraz potrzeb konsumentów, a z drugiej zastosowania odpowiednich metod analitycznych.

Wśród procesów operacyjnych szczególne miejsce zajmuje proces wytwarzania towarów, którego parametry technologiczne i jakościowe wymagają monitorowania. Istotne znaczenie wśród procesów operacyjnych mają dostawy organizowane w ten sposób (transport, przechowywanie, dobór opakowań), aby wytworzone wyroby nie traciły swoich walorów użytkowych.

Towaroznawcy współdziałając w zarządzaniu przedsiębiorstwem dbają o racjonalne wykorzystanie surowców i energii, wdrażanie nowych technologii o małej uciążliwości dla środowiska na podstawie opracowywanych ekobilansów.

Reasumując stwierdza się, że do kanonów obszarów wiedzy towaroznawczej należą:

- 1) ekonomiczne i przyrodniczo-techniczne podstawy towaroznawstwa,
- 2) towaroznawstwo produktów spożywczych i przemysłowych,
- 3) nauki o jakości,
- 4) zarządzanie produktem w aspekcie jakości,
- 5) metody analizy jakościowej i ilościowej,
- 6) opakowania i przechowywanie towarów,
- 7) ekologiczne aspekty jakości produktów,
- 8) jakość usług.

Nauki towaroznawcze nie wchodzą na obszary prezentowane poniżej:
mikroekonomia, makroekonomia, ekonometria, finanse publiczne, rynek finansowy, finanse międzynarodowe, bankowość, rachunkowość, ubezpieczenia, zarządzanie ryzykiem, zarządzanie finansami i rachunkowość zarządcza, zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie informacją, zarządzanie turystyką, systemy operacyjne i sieci komputerowe, języki i narzędzia programowania, prawo gospodarcze, międzynarodowe stosunki gospodarcze, strategiczne i operacyjne zarządzanie rozwojem gospodarki lokalnej i regionalnej, gospodarka przestrzenna i demografia

Wymieniając zakres problematyki nie będącej przedmiotem badań naukowych w obrębie Towaroznawstwa należy pamiętać, że „Towaroznawstwo” rozumiane jako nauki o jakości jest dyscypliną mogącą występować w pewnych asocjacjach z pozostałymi dyscyplinami w ramach dziedziny „Nauki ekonomiczne”.

Opracowali:

Andrzej Korzeniowski

Andrzej Chochół – Dziekan Wydziału Towaroznawstwa Akademii Ekonomicznej
w Krakowie

Zenon Foltynowicz - Dziekan Wydziału Towaroznawstwa Akademii Ekonomicznej
w Poznaniu